OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
ZAHIRIDDIN MUHAMMAD BOBUR NOMIDAGI
ANDIJON DAVLAT UNIVERSITETI

"TASDIQLAYMAN"

____

O'quv ishlari bo'yicha prorektor
B. Axmedov
"21" 04 2025-yil

Jahon tarixi kafedrasi

JAHON TARIXI
FAN SILLABUSI
(JATB125)

Bilim sohasi:	200 000 – San'at va gumanitar fanlar
Ta'lim sohasi:	220 000 – Gumanitar fanlar (tillardan tashqari)
Ta'lim yo'nalishi:	60220300 – Tarix

Andijon – 2025

© Ushbu hujjat Andijon davlat universiteti mulki hisoblanadi va uni oluvchilar uchun maxfiy bo'lib, to'liq yoki qisman nusxa ko'chirilishi, tarqatilishi yoki ko'paytirilmasligi yoki uchinchi shaxslarga berilmasligi kerak. Ushbu materialni ko'paytirish, tarqatish, nusxalash, oshkor qilish, o'zgartirish, tarqatish yoki nashr etishning har qanday shakli qat'iyan man etiladi.

Kun	
Avgust 2025	Ushbu sillabus Andijon davlat universiteti kengashining 2025-yil "21"-___08-dagi ___1___-sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.
	Tuzuvchi: Mirzayev A — Jahon tarixi kafedrasi, PhD, dotsent. Sobirov S — Jahon tarixi kafedrasi o'qituvchisi
	Taqrizchilar: Xakimov A.A - ADTI, "Tillar va gumanitar fanlar" kafedrasi mudiri, dotsent. Isakova F.R. - ADU, "Jahon tarixi" kafedrasi dotsenti, PhD.

Mundarija

JATB125: Jahon tarixi 4
1. Fan tavsifi 4
2. Fanning dastlabki rekvizitlari 4
3. Fanning maqsadi 4
4. Ta'lim berish natijalari 4
5. Ta'lim berish usullari 5
6. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar 5
7. Adabiyotlar 8
8. Soatlar/Kreditlar 9
9. Fanning tarkibiy tuzilishi 9
10. Talabalar bilimini baholash 17
11. Akademik talablar 17

JAHON TARIXI. (JATB125)

1. Fan tavsifi

"Jahon tarixi" fanida talaba jahon tarixi davrining xususiyatlari, xunarmandchilikning qishloq xo'jaligidan ajralishi, *ishlab chiqaruvchi kuchlarning o'sishi, feodal shaharlarning paydo* bo'lishi, rivojlanishi, tovar-pul munosabatlari, feodal jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy, madaniy va diniy hayotidagi o'zgarishlar haqida tasavvurga ega bo'lishi kerak. Shuningdek talaba feodal jamiyatning rivojlanib, o'zining eng xususiyatlarini yo'qotishi va o'z o'rnini yangi iqtisodiy munosabatlarga bo'shatib berishi, kapitalistik ishlab chiqarish munosabatlarining vujudga kelishini to'g'ri tushunish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.

Fanning asosiy jihati — talabalarda jahon tarixining (o'rta asrlar Osiyo, Afrika, Yevropa va yangi davr Yevropa va Amerika davlatlari) turli davrlarida ro'y bergan ishlab chiqarishning yangi ilg'or munosabatlariga o'tish uchun bevosita shart-sharoit vujudga kelganini tahlil qilish uchun zarur bo'lgan nazariy-metodologik va uslubiy bazani hosil qilish, yangi ishlab chiqarish munosabatlari bilan bog'liq bo'lgan xalq ommasining eski feodal tuzumdan noroziligi, milliy-ozodlik harakati, Yevropa miqyosida birinchi marta g'alaba qilgan burjua inqilobi, yangi davlatlarning tashkil topishi, rivojlanishi, Yevropa xalqlarining yangi davrga o'ta boshlashi borasidagi bilimlar majmuasi bilan tanishtirish orqali bilim va ko'nikmalarni hosil qilish hisoblanadi.

2. Fanning dastlabki rekvizitlari

Ushbu fan uchun oldindan bilim talab etiladi.

3. Fanning maqsadi

- Jahon tarixining turli bosqichlarida ro'y bergan muhim voqealar va jarayonlarni,
- *insoniyatning ko'p asrlik taraqqiyotiga* katta ta'sir ko'rsatgan omillarni,
- tarixiy rivojlanish davomida turli mamlakatlar va mintaqalarga xos bo'lgan xususiyatlarni,
- dunyoning turli chekkalarida ro'y bergan voqealar va jarayonlarning ko'p hollarda o'zaro bog'liqligini,
- tarixiy rivojlanishning barcha mamlakatlar uchun umumiy qonuniyatlar mavjudligini tadqiq etishdan iborat.

4. Fanni o'qitishning vazifalari

- Jahon tarixining turli bosqichlarida ro'y bergan muhim voqealar va jarayonlarni o'rganish,
- tarixiy taraqqiyotga ta'sir ko'rsatgan omillarni tahlil etish,
- tarixiy rivojlanish davomida mamlakatlar va mintaqalar tarixiga xos bo'lgan xususiyatlarni ochib berish,
- xalqlarning mentaliteti, urf-odatlarini, madaniyatini ilmiy tadqiq etish,
- dunyo xalqlarining ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy, madaniy va etnik evolyutsiyasining asosiy bosqichlari hamda yo'nalishlarini tushuntirishdan iborat.

4. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetentsiyalar)

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

Ushbu fanni muvaffaqiyatli tugatib, talabalar quyidagi ko'nikmalarga ega bo'ladi:

1. jahon tarixi davrining xususiyatlar, xunarmandchilikning qishloq xo'jaligidan ajralishi, ishlab chiqaruvchi kuchlarning o'sishi, feodal shaharlarning paydo bo'lishi, rivojlanishi, tovarpul *munosabatlari,* feodal jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy, madaniy va diniy haetidagi o'zgarishlar haqida tasavvurga ega bo'lishi kerak.
2. Feodal jamiyatning rivojlanib, o'zining eng xususiyatlarini yo'qotishi va o'z o'rnini yangi iqtisodiy munosabatlarga bo'shatib berishi, *kapitalistik ishlab chiqarish* munosabatlarining vujudga kelishini to'g'ri tushunish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.
3. jahon tarixining (ilk va rivojlangan o'rta asrlar, Osiyo va Afrika, Yevropa va Amerika davlatlari) turli davrlarida ro'y bergan ishlab chiqarishning yangi ilg'or munosabatlariga o'tish uchun bevosita shart-sharoit vujudga kelganini tahlil qilish, yangi ishlab chiqarish munosabatlari bilan bog'liq bo'lgan xalq ommasining eski feodal tuzumdan noroziligi, milliy-ozodlik harakati, Yevropa miqyosida birinchi marta g'alaba qilgan burjua inqilobi, yangi davlatlarning tashkil topishi, rivojlanishi, Yevropa xalqlarining yangi davrga o'ta boshlashi, Jahon mamalakatlari eng yangi davrda, industrial va postindustrial davlatlar va jamiyatning tashkil topishi, Informatsion-texnologik yutuqlar, Ilm-fan rivojlanishi, globalashuv jarayonlari va ommaviy madaniyat, ekologik muammolar, Ilm-fanning rivojlanishi, jamiyat taraqqiyoti bosqichlari jarayoni malakalariga ega bo'lishi kerak.

5. Ta'lim berish usullari

- esse, tezis va maqolalar yozish;
- vaziyatli topshiriqlarni (keys-stadi) yechish;
- kichik guruhlarda ishlashni tashkil etish;
- loyiha ishini bajarish;
- mustaqil ishlarni bajarish;
- taqdimot tayyorlash;
- turli darajadagi testlarni yechish.

6. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

1. Varvar qirolliklarining vujudga kelishi.
2. Sali haqiqatida franklarning ijtimoiy – iqtisodiy tuzumi.
3. *Ziroatchilik* qonunlari – ijtimoiy – iqtisodiy munosabatlar haqida muhim manba.
4. Rus haqiqatida ijtimoiy – iqtisodiy munosa-batlarning yoritilishi.
5. V-XI asrlarda katolik cherkovi.
6. Pravoslaviye *mazhabining vujudga kelishi* va tarqalishi.
7. Merovinglar sulolasi hukmronligi davrida Franklar qirolligi.
8. Karolinglar sulolasi hukmronligi davrida Franklar qirolligi.
9. Ummaviylar sulolasi hukmronligi davrida Arab *halifaligi.*
10. Abbosiylar sulolasi hukmronligi davrida Arab xalifaligi.
11. Yustininan I davrida Vizantiya imperiyasi.
12. Yaponiyada feodal munosabatlarning vujudga kleishi.
13. V-XI asrlarda Koreya.
14. VIII – XI asr boshlarida Afrika davlatlari.
15. Ilk o'rta asrlarda Indoneziya .
16. Ilk o'rta asrlarda Singal davlati.
17. Hindistonda Rajput podsholigining vujudga kelishi.

JAHON TARIXI. (JATB125)

1. Fan tavsifi

"Jahon tarixi" fanida talaba jahon tarixi davrining xususiyatlari, xunarmandchilikning qishloq xo'jaligidan ajralishi, ishlab chiqaruvchi kuchlarning o'sishi, feodal shaharlarning paydo bo'lishi, rivojlanishi, tovar-pul munosabatlari, feodal jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy, madaniy va diniy hayotidagi o'zgarishlar haqida tasavvurga ega bo'lishi kerak. Shuningdek talaba feodal jamiyatning rivojlanib, o'zining eng xususiyatlarini yo'qotishi va o'z o'rnini yangi iqtisodiy munosabatlarga bo'shatib berishi, kapitalistik ishlab chiqarish munosabatlarining vujudga kelishini to'g'ri tushunish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.

Fanning asosiy jihati — talabalarda jahon tarixining (o'rta asrlar Osiyo. Afrika, Yevropa va yangi davr Yevropa va Amerika davlatlari) turli davrlarida ro'y bergan ishlab chiqarishning yangi ilg'or munosabatlariga o'tish uchun bevosita shart-sharoit vujudga kelganini tahlil qilish uchun zarur bo'lgan nazariy-metodologik va uslubiy bazani hosil qilish, yangi ishlab chiqarish munosabatlari bilan bog'liq bo'lgan xalq ommasining eski feodal tuzumdan noroziligi, milliy-ozodlik harakati, Yevropa miqyosida birinchi marta g'alaba qilgan burjua inqilobi, yangi davlatlarning tashkil topishi, rivojlanishi, Yevropa xalqlarining yangi davrga o'ta boshlashi borasidagi bilimlar majmuasi bilan tanishtirish orqali bilim va ko'nikmalarni hosil qilish hisoblanadi.

2. Fanning dastlabki rekvizitlari

Ushbu fan uchun oldindan bilim talab etiladi.

3. Fanning maqsadi

- Jahon tarixining turli bosqichlarida ro`y bergan muhim voqealar va jarayonlarni,
- insoniyatning ko`p asrlik taraqqiyotiga katta ta`sir ko`rsatgan omillarni,
- tarixiy rivojlanish davomida turli mamlakatlar va mintaqalarga xos bo`lgan xususiyatlarni,
- dunyoning turli chekkalarida ro`y bergan voqealar va jarayonlarning ko`p hollarda o`zaro bog'liqligini,
- tarixiy rivojlanishning barcha mamlakatlar uchun umumiy qonuniyatlar mavjudligini tadqiq etishdan iborat.

4. Fanni o`qitishning vazifalari

- Jahon tarixining turli bosqichlarida ro`y bergan muhim voqealar va jarayonlarni o`rganish,
- tarixiy taraqqiyotga ta`sir ko`rsatgan omillarni tahlil etish,
- tarixiy rivojlanish davomida mamlakatlar va mintaqalar tarixiga xos bo`lgan xususiyatlarni ochib berish,
- xalqlarning mentaliteti, urf-odatlarini, madaniyatini ilmiy tadqiq etish,
- dunyo xalqlarining ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy, madaniy va etnik evolyutsiyasining asosiy bosqichlari hamda yo`nalishlarini tushuntirishdan iborat.

4. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetentsiyalar)

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

Ushbu fanni muvaffaqiyatli tugatib, talabalar quyidagi ko'nikmalarga ega bo'ladi:

1. jahon tarixi davrining xususiyatlar, xunarmandchilikning qishloq xo'jaligidan ajralishi, ishlab chiqaruvchi kuchlarning o'sishi, feodal shaharlarning paydo bo'lishi, rivojlanishi, tovarpul munosabatlari, feodal jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy, madaniy va diniy haetidagi o'zgarishlar haqida tasavvurga ega bo'lishi kerak.
2. Feodal jamiyatning rivojlanib, o'zining eng xususiyatlarini yo'qotishi va o'z o'rnini yangi iqtisodiy munosabatlarga bo'shatib berishi, kapitalistik ishlab chiqarish munosabatlarining vujudga kelishini to'g'ri tushunish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.
3. jahon tarixining (ilk va rivojlangan o'rta asrlar, Osiyo va Afrika, Yevropa va Amerika davlatlari) turli davrlarida ro'y bergan ishlab chiqarishning yangi ilg'or munosabatlariga o'tish uchun bevosita shart-sharoit vujudga kelganini tahlil qilish, yangi ishlab chiqarish munosabatlari bilan bog'liq bo'lgan xalq ommasining eski feodal tuzumdan noroziligi, milliy-ozodlik harakati, Yevropa miqyosida birinchi marta g'alaba qilgan burjua inqilobi, yangi davlatlarning tashkil topishi, rivojlanishi, Yevropa xalqlarining yangi davrga o'ta boshlashi, Jahon mamalakatlari eng yangi davrda, industrial va postindustrial davlatlar va jamiyatning tashkil topishi, Informatsion-texnologik yutuqlar, Ilm-fan rivojlanishi, globalashuv jarayonlari va ommaviy madaniyat. ekologik muammolar, Ilm-fanning rivojlanishi, jamiyat taraqqiyoti bosqichlari jarayoni malakalariga ega bo'lishi kerak.

5. Ta'lim berish usullari

– esse, tezis va maqolalar yozish;
– vaziyatli topshiriqlarni (keys-stadi) yechish;
– kichik guruhlarda ishlashni tashkil etish;
– loyiha ishini bajarish;
– mustaqil ishlarni bajarish;
– taqdimot tayyorlash;
– turli darajadagi testlarni yechish.

6. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

1. Varvar qirolliklarining vujudga kelishi.
2. Sali haqiqatida franklarning ijtimoiy – iqtisodiy tuzumi.
3. Ziroatchilik qonunlari – ijtimoiy – iqtisodiy munosabatlar haqida muhim manba.
4. Rus haqiqatida ijtimoiy – iqtisodiy munosa-batlarning yoritilishi.
5. V-XI asrlarda katolik cherkovi.
6. Pravoslaviye mazhabining vujudga kelishi va tarqalishi.
7. Merovinglar sulolasi hukmronligi davrida Franklar qirolligi.
8. Karolinglar sulolasi hukmronligi davrida Franklar qirolligi.
9. Ummaviylar sulolasi hukmronligi davrida Arab halifaligi.
10. Abbosiylar sulolasi hukmronligi davrida Arab xalifaligi.
11. Yustininan I davrida Vizantiya imperiyasi.
12. Yaponiyada feodal munosabatlarning vujudga kleishi.
13. V-XI asrlarda Koreya.
14. VIII – XI asr boshlarida Afrika davlatlari.
15. Ilk o'rta asrlarda Indoneziya .
16. Ilk o'rta asrlarda Singal davlati.
17. Hindistonda Rajput podsholigining vujudga kelishi.

18. Sosoniylar imperiyasi va uning ijtimoiy tuzumi.
19. III – VIII asrlarda Namibiya.
20. Aksumning tashqi savdo va siyosiy aloqalari .
21. Xitoyda Konfusiy ta'limotining tarqalishi.
22. Shimoliy Yevropada vikinglar davri.
23. VI – VIII asrlarda Kambodja.
24. VIII – XII asrlarda Dekan davlati.
25. Ispaniyada arablar istilosi.
26. Angliya 30 yillik urushlar davrida.
27. Ispaniyada Rekonkista siyosati va uning yakunlanishi.
28. G'arbiy Yevropada ilk o'rta asrlar shaharlarining tashkil torishi.
29. Salib yurishlari va uning oqibatlari.
30. Diniy ritsarlik ordenlarini tashkil etilishi.
31. XI-XV asrlarda shaharlar va hunarmandchilik sexlari.
32. G'arbiy Yevropa mamlakatlarida "ma'rifatli absolyutizm" tuzumi va amaliy ahamiyati.
33. XI-XV asrlarda Fransiya dehqonlarining ahvoli.
34. Jakeriya qo'zg'oloni.
35. Yuz yillik urush.
36. Kaboshenlar qo'zg'oloni.
37. Janna d'Ark Fransiya milliy qaxramoni.
38. Fransiya absolyuytizmining hususiyati.
39. Angliyada siyosiy kurash.
40. Erkinliklarning buyuk hartiyasi.
41. Dahshatli sud kitobi.
42. Uot Tayler qo'zg'oloni.
43. Yan Gusning diniy, ijtimoiy va siyosiy qarashlari.
44. Usmoniylar imperiyasining tashkil topishi.
45. Saljuqiylar davlatining tashkil topishi.
46. XVI – XVII asrda Katolik cherkovi.
47. Martin Lyuter ta'limoti.
48. Erazm Rotterdamskiy.
49. Utreht va Arras uniyasi.
50. G'arbiy Yevropada kapitalistik munosabatlarning vujudga kelishi .
51. Tomas Myuntser ta`limoti.
52. Xalokuylar sulolasi davrida Eron.
53. Sulaymon I hukmronligi davrida Turkiya.
54. Min sulolasi davrida Xitoy.
55. Mug'ullarning ijtimoiy –iqtisodiy tuzumi.
56. Koreya –XI-XV asrlarda.
57. Koryo qirolligi.
58. Daniya XI-XV asrlarda.
59. Shvesiya XI-XV asrlarda.
60. Norvegiya XI-XV asrlarda.
61. XVII-XVIII asrlarda Yevropada din va cherkov masalalari.

62. XVIII-XIX asrlarda Yevropadafan va tehnikaning rivojlanishi.
63. Yetti yillik urush (1756-1763-yy) va uninghalqaro munosabatlarga ta'siri.
64. Bolqon masalasi va Yevropada halqaro munosabatlarning keskinlashuvi.
65. Harbiy - siyosiy bloklarning tashkil topishi.
66. Ost-Indiya kompaniyasining Angliya tashqi siyosatida tutgan o'rni.
67. XVI-XIX asrlarda Irlandiya va Shotlandiya masalasi.
68. XVIII–XIX asrlarda Angliyada ijtimoiy – demokratik harakatlar.
69. Buyuk Britaniyaning Fors ko'rfazidagi siyosati (XIX-XX asrboshida).
70. Ingliz parlamenti (XVII asrning ikkinchi yarmi XIX asrda).
71. Rech Pospolitani XVIII asrda xalqaro ahvoli va bo'lib olinishi.
72. Lotin Amerikasida milliy ozodlik harakatlari va inqilobiy jarayonlar.
73. Germaniya imperiyasining vujudga kelishi, ushbu jarayonda O.Bismarkni tutgan o'rni.
74. Italiyaning milliy birlashishi.
75. AQSH davlatchiligining rivojlanishi.
76. Napoleon Bonapartning Misrga yurishi.
77. Brandenburg – Prussiyadavlatining iqtisodiy rivojlanishi XVIII asr.

7. ADABIYOTLAR

Asosiy adabiyotlar

1. Салимов. Т. Жахон тарихи. ОТМ талабалари учун дарслик. Т.2014.
2. Осиё ва Африка мамлакатларининг ўрта асрлар тарихи. Маърузалар матни. НамДУ, 2006.
3. Карпов С.П. История средних веков: 1 и 2 том. М., 2003.
4. Журавлева И.А. История средних веков. Пособие. Тула, 2007. 214 с.
5. Эргашев Ш. Жаҳон тарихи (Янги давр. 1-кисм.XVI-XVIII асрлар). -Т., 2013.
6. Эргашев Ш. Жаҳон тарихи (Янги давр. 2-қисм.1800-1918). -Т., 2015.
7. Новая История стран Европы и Америки. XVI-XIX века. В 3 частях. / под ред. А. Родригеса. Часть 2, 3. -М., 2010.
8. История стран Европы и Америки в новое время 1815-1914 / под ред. В.С. Бондарчука, И.В. Григорьевой. –М., 2016.
9. Xolliev A, Artiqov X. Jahon tarixi (Yangi davr. Osiyo va Afrika mamlakatlari)I (Ma'ruzalar to'plami). – Toshkent, 2014.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. История средних веков: Хрестоматия / Сост. Степанова В.Е., Шевеленко А.Я. М., 1974. Ч. 2 (XV—XVII вв.); 2-е изд. М., 1981.
2. Хрестоматия памятников феодального государства и права стран Европы / Под ред. В.М. Корецкого. М., 1961.
3. Буркхардт Я. Культура Возрождения в Италии. М., 1996.
4. Османская империя и страны Центральной, Восточной и Юго-Восточной Европы в XVI в. Ч. 1. М., 1998.
5. Семёнова Л.Е. Дунайские княжества в международных отношениях в Юго-Восточной Европе (конец XIV — первая треть XVI в.). М., 1994.
6. Удальцова Н. История средних веков. 1и 2 том. М., 1989.
7. Васильев Л.С. Всеобщая история: Учебное пособие. В 6 томах. Том 4. Новое время (XIX в.) М.: «Высшая школа», 2010.
8. Дэвис Н. История Европы. М.: «АСТ», 2006.

Axborot manbalari

1. https://prezident.uz
2. https://www.gov.uz
3. http://lex.uz
4. http://uza.uz
5. http://ziyonet.uz
6. https://edu.uz

8. Soatlar/Kreditlar

Uchinchi semestr kredit modul miqdori – 6 ECTS

Ta'lim turi	Ma'ruza	Seminar mashg'ulot	Laboratoriya	Mustaqil ta'lim	Jami
Kunduzgi	24	48	0	108	180
Yillik, jami	**24**	**48**	**0**	**108**	**180**

To'rtinchi semestr kredit modul miqdori – 6 ECTS

Ta'lim turi	Ma'ruza	Seminar mashg'ulot	Laboratoriya	Mustaqil ta'lim	Jami
Kunduzgi	36	36	0	108	180
Yillik, jami	**36**	**36**	**0**	**108**	**180**

9. Fanning tarkibiy tuzilishi

Kunduzgi: 3-semestr

T/r	Mavzular	Ma'ruza, amaliy va seminar mashg'ulotlar rejasi	Soatlar		
			Ma'ruza mashg'ulotlari	Seminar mashg'ulotlari	Mustaqil ta'lim
1.	Kirish. Varvar qirolliklarining ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy rivojlanishi. Franklar imperiyasi.	1. O'rta asrlar tarixiga oid yozma manbalari. 2. Varvar qirolliklarining ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy rivojlanishi. 3. Franklar imperiyasi.	2	4	8
2.	Sosoniylar davlati va Vizantiya imperiyasi.	1. Sosoniylar davridagi Fors davlatining iqtisodiy va ijtimoiy tuzumi. 2. Xisrav I Anushirvonniig ichki va tashqi siyosati. 3. Sharqiy Rim imperiyasi. YUstinian zamonida Vizantiyaning kengayishi. 4. «Nika» qo'zg'oloni.	2	4	8
3.	Arab xalifaligi.	1. Islom dini paydo bo'lmasdan ilgarigi Arabiston. 2. Islom dinining paydo bo'lishi. Muhammad(s.a.v.) va uning jamoasi. 3. Dastlabki xalifalar zamonida arablarning istilolari. 4. Ummaviylar xalifaligi. 5. Abbosiylar xalifaligi. 6. Arab xalifaligi madaniyati	2	4	8
4.	Ilk o'rta asrlarda Angliya va Germaniya.	1. Britaniya orlidagi mahalliy kelt, skot va pikt qabilalar eyrlarini german (angl,saks,yut) qabilalari tomonidan bosib olishi va o'z qiroliklariga asos solishlari 2. Buyuk Artur qirolligi. 3. Britaniya orolini Daniyaliklarni to'liq bosib olinishi. 4. Otton I va Muqadas Rim Imperiyasi. 5. Germaniyada feodal munosabatlarning shakllanishi. 6. German qirollarining italvancha siyosati va Muqaddas Rim imperiyasining tashkil topishi.	2	4	10
5.	Kiev Rusi.	1. IX-XI asrlarda Rus davlatining tashkil topishidagi shart-sharoitlar 2. Norman nazariyasi. 3. SHarqiy slavyan qabilalarining Kiev knyazligiga birlashtirilishi. 4. Kiyev Rusi davlatining qo'shni slavyan davlatlari bilan iqtisodiy, siesiy va madaniy aloqalari.	2	4	8
6.	Ilk O'rta asrlarda Hindiston va Xitoy.	1. Hindistonning ijtimoiy-iqtisodiy hayoti. Agrar munosabatlar. Kasta-jamoa tizimi. 2. Gupta davlatining parchalanishi va Xarsha davlatining vujudga kelishi. Shaharlar. 3. VIII asr boshlarida Hindistonda siyosiy vaziyat. Rajput podsholigining vujudga kelishi. 4. VI-VII asrlarda Xitoyning birlashishi va iqtisodiy yuksalishi. 5. Suy va Tan sulolalari. 6. Xitoyda feod tizimining rivojlanishi. SHaharlar, xunarmandchilik va savdo.	2	4	10
7.	Salib yurishlari. Rivojlangan o'rta asrlarda Fransiya va Angliya	1. Salib yurishlari sabablari va ularning qatnashchilari, xarakteri. Birinchi salib yurishi. 2. 1202-1204 yilardagi salb yurishlari. Vizantiyaning istilo etilishi. 3. XI-XIII asrlarda Fransiya Agrar tuzumdagi o'zgarishlar. 4. XIV-XV asrlarda Fransiya. 5. XI-XII asrlarda Angliya. 6. Yuz yillik urush. XV asr ikkinchi yarmida Fransiyaning siyosiy birlashishi.	2	4	10
8.	XII-XV asrlarda Rus knyazliklarining siyosiy, ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyoti. XI-XV asrlarda Pireney yarim oroli davlatlari. Rekonkista.	1. Feodal tarqoqlik davrida Rus eyrlari. Iqtisodiy rivojlanish. 2. Rusning nemis-shved feodallariga qarshi kurashi. 3. Mo'g'ul-tatar bosqinlariga qarshi kurash. Oltin O'rda xonligi. Rus eyrlarining ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy rivojlanishi. 4. XI-XIII asrlarda Pireney yarim oroli davlatlari. Rekonkista. 5. Pireney yarim oroli davlatlarining iqtisodiy	2	4	10

		rivojlanishi. Shaharlar. Ijtimoiy taraqqiet. Siyosiy tuzum. 6. XIV-XV asrlarda Pireney yarim oroli davlatlari. Ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish.			
9.	Rivojlangan o'rta asrlarda Muqaddas Rim imperiyasi	1. XII-XIII asrlarda Muqaddas Rim imperiyasi. Ishlab chiqarish kuchlarining rivojlanishi. SHaharlar. 2. Nemis qishlog'ida ijtimoiy ziddiyat. Hududiy knyazliklarning tashkil topishida iqtisodiy shart-sharoit. 3. SHarqqa nemis bosqini German imperatorlarining tashqi siyosati. Xududiy knyazliklarning mustahkamlanishi. 4. XIV-XV asrlarda Germaniya. SHaharlarning rivojlanishi. 5. XIV-XV asrlarda nemis qishlog'i. Germaniyaning siyosiy rivojlanishi. SHahar va qishloqlardagi ijtimoiy harakat.	2	4	8
10.	XII-XV asrlarda Mo'g'ullar imperiyasi. XI-XV asrlarda Turkiya (Usmoniylar imperiyasi).	1. XII-XIII asrlarda Mo'g'ul qabilalari. Mo'g'ullar davlatining yuzaga kelishi 2. Chingizxon va uning vorislarining ichki va tashqi siyosati. 3. YUan davlati. Siyosiy boshboshdoqlik. Uluslarga parchalanishi. O'rta Osiyo Mo'g'ul saltanati tarkibida. 4. Saljuqiylar davrining asosiy xususiyatlari. XIII asr ikkinchi yarmi XIV asr boshlarida Kichik Osiyo. 5. XIV asr ikkinchi yarmida Usmoniylar davlatining tashkil topishi va Bolqon istilosi. 6. XV asr ikkinchi yarmida Turkiya. Feodal munosabatlar. Fotih Mexmed II islohotlari. Qonunnoma.	2	4	10
11.	XI-XV asrlarda Eron	1. Abbosiylar davrida Eron. 2. Saljuqiylar bosqini va Eronni zabt etilishi. Ismoiliylar davlati. 3. Mo'g'ullar bosqini davrida Eron. Xulakuxon yurishlari. Eronni zabt etilishi. Ilxonlar davlati. Qozonxon islohoti. 4. Amir Temur davrida Eron. Oqqo'yunli turkmanlar davlati. Safaviylar davlatini yuzaga kelish shart-sharoiti.	2	4	8
12.	XIII-XV asrlarda Hindiston va Xitoy.	1. Dehli sultonligining tashkil topishi. Feodal munosabatlar. 2. XIII asrda Dehli davlati. Ala ud-Din Xilji Muxammad Tug'laq imperiyasi. 3. XIV asr ikkinchi yarmida Dehli sultonligi va uning qulashi. Dehli sultonligining qayta tiklanishi. Baxmani davlati. Vijayanagar davlati. 4. Xitoyda feodal urushlar. Yan-yan islohotlari. Tan davlatida qarama-qarshiliklarning keskinlashishi. Dehqonlar urushi. 5. Sun davlatining tashkil topishi. Davlat tuzumi. Ichki va tashqi siyosat. Feodal munosabatlar. 6. Chjurchjenlar bosqini. Mo'g'ullar bosqini.	2	4	10

		Xalq qo'zg'olonlari. Min davlatining tashkil topishi. Madaniyat va fan.			
		Jami soat	24	48	108

Kunduzgi: 4-semestr

T/r	Mavzular	Ma'ruza, amaliy va seminar mashg'ulotlar rejasi	Soatlar		
			Ma'ruza mashg'ulotlari	Seminar mashg'ulotlari	Mustaqil ta'lim
1.	Kirish. Yangi davrda Yevropa va Amerika mamlakatlarining iqtisodiy rivojlanishi: asosiy yo'nalishlar va tendensiyalar.	1. "Yangi tarix" atamasi va uning iste'molga kiritilishi. "Yangi tarixni" davrlashtirish masalasi. Yevropa va Amerika mamlakatlari tarixida yangi davrning ahamiyati. 2. Sanoat rivojlanishidagi o'zgarishlar. Yirik korxonalarni qurishga bo'lgan zarurat. Manufakturalarning paydo bo'lishi va rivojlanishi. Ishlab chiqarishning yangicha tashkil qilinishi. Xo'jalik yuritishning yangi shakli. Sanoat to'ntarishi. Texnik ixtirolarning ishlab chiqarishga joriy qilinishi. Sanoatlashtirish jarayonlari. 3. Sanoatning monopallashuvi. Agrar sohadagi o'zgarishlar. «Agrar inqilob». Qishloqlarda yangicha iqtisodiy munosabatlarning shakllanishi. Yerga egalik masalalari. Savdo sohasidagi o'zgarishlar. Savdo kompaniyalar faoliyati. Jahon savdosi ko'lamining kengayishi. 4. Moliya tizimidagi o'zgarishlar. Banklar faoliyati.Hissadorlik jamiyatlar va kompaniyalarning paydo bo'lishi. Shaharlarning Yevropa va Amerika mamlakatlari iqtisodiy rivojlanishidagi o'rni. Iqtisodiy inqirozlar.	2	2	6
2.	Yangi davrda Yevropa va Amerika mamlakatlarining ijtimoiy ivojlanishi: asosiy yo'nalishlar va tendensiyalar.	1. Yevropa mamlakatlarida yangicha hayot tarzining vujudga kelishi. Shaharlarning jamiyat hayotidagi roli. Aholining ijtimoiy tarkibidagi o'zgarishlar. Savdo-sanoat va moliya doiralari. 2. Tadbirkorlar. Yollanma ishchilar. Dehqonlar va ularning shaxsiy ozodlikka erishish masalasi. Fermerlar. Kundalik turmushdagi o'zgarishlar. 3. Migratsiya jarayonlari. Zodagonlik. Shahar aholisi sonining o'sib borishi. Urbanizatsiya jarayoni. Yangi davrda demografiya masalasi. Demografik		2	6

		inqilob. Kasaba uyushmalar.			
3.	Yangi davrda Yevropa va Amerika mamlakatlarining siyosiy rivojlanishi: asosiy yo'nalishlar va tendensiyalar	1. Markaziy hokimiyat masalalari. Absolyutizm. Vakillik muassasalari. Sud tizimining tashkil qilinishi. Parlamentarizm. Qirol va parlament o'rtasidagi ziddiyatlar. 2. Mutlaq monarxiyani cheklash masalasi. Qirol hokimiyati va cherkov. Ma'rifatchilik g'oyalari va siyosat. "Ma'rifatli absolyutizm" Inqiloblar. 3.Ijtimoiy-Osiyosiy ta'limotlar va harakatlar Liberalizm, konservatizm, sotsializm Kommunistik g'oyalar. Siyosiy partiyalar.	2	2	6
4.	Buyuk Britaniya yangi davrda: tarixiy rivojlanishning asosiy voqealari va jarayonlari.	1. Angliayada burjua inqilobi. Parlament mavqeyining kuchayishi. Fuqorolar urushining borishi. 2. Angliyaning respublika deb e'lon qilinishi Oliver Kromvel diktaturasining o'rnatilishi Styuartlar tomonidan monarxiyaning tiklanishi 3. XVII-XIX asrlarda Buyuk Britaniyaning ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy rivojlanishi Ma'rifatparvarlikning yuksalishi. 4. Ingliz mustamlakachilik tizimining rivojlanishi. Qirolicha Viktoriya davri. Irlandiyada milliy ozodlik kurashi. Britaniya dominionlari. Buyuk Britaniyaning I jahon urushidagi ishtiroki yillarida.	2	2	6
5.	Fransiya yangi davrda: tarixiy rivojlanishning asosiy voqealari va jarayonlari.	1. XVII – XIX asrlarda Fransiyaning ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy va madaniy rivojlanishi. Absolyutizmning gullab yashanshi. Fransiyada ma'rifatparvarlikning yuksalishi. 2. Buyuk fransuz inqilobi. Napoleon I ning urushlari va ularning oqibatlari. Burbonlar monarxiyasining tiklanishi. 3. Iyul inqilobi va iyul monarxiyasining vujudga kelishi.Respublikalarning e'lon qilinishi. Fransiyada Ikkinchi imperiyaning vujudga kelishi. 4. Respublikalarning e'lon qilinishi. Fransiyada Ikkinchi imperiyaning vujudga kelishi. Fransuz mustalakachilik siyosati. Fransiya-Prussiya urushi va uning oqibatlari. Fransiya Birinchi jahon urushidagi ishtiroki.	2	2	6
6.	Germaniya yangi davrda: tarixiy rivojlanishning asosiy voqealari va jarayonlari.	1. XVII – XIX asrlarda Prussiyaning ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy rivojlanishi. German davlatlarini Napoleon I tomonidan bosib olinishi va uning oqibatlari. 2. Germaniya 1848-1849-yillardagi inqiloblar davrida. Otto fon Bismark tomonidan Shimoliy Germaniya ittifoqiga asos solinishi. Germaniyaning tashqi siyosati. 3. Germaniyaning birlashishi va imperiyaning tashkil topishi. Kul'turkampf. XX asr boshida Germaniyaning ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy	2	2	6

		rivojlanishi. Germaniya va Jahon siyosati. Germaniyaning I jahon urushini boshlab yuborishi			
7.	Avstriya (Gabsburglar) imperiyasi yangi davrda: tarixiy rivojlanishning asosiy voqealari va jarayonlari.	1. XVII – XIX asrlarda Avstriya imperiyasining ijtimoiy – iqtisodiy va siyosiy ahvoli. Mariya Terezaning xokimiyatga kelishi. Ma'rifatparvar absolyutizm 2. Avstriya va Vengriyada yuz bergan inqiloblar va ularning oqibatlari. 3. Dualizmning vujudga kelishi va madaniy taraqqiyot. Ijtimoiy muammolar va milliy masala	2	2	6
8.	Italiya yangi davrda: tarixiy rivojlanishning asosiy voqealari va jarayonlari.	1. XVII – XIX asrlarda Ital'yan davlatlarining ijtimoiy - iqtisodiy rivojlanishi. Risorjimentoning vujudga kelishi va amalga oshirilishi 2. Italiyada mo'tadil liberallar faoliyati 3. Italiyaning tashqi siyosati va I jahon urushidagi ishtiroki.	2	2	6
9.	Ispaniya yangi davrda: tarixiy rivojlanishning asosiy voqealari va jarayonlari.	1. Ispaniya XVII – XIX asrlarda. Ispaniyada "ma'rifatli absolyutizm" siyosati. Absolyutik tuzumning inqirozi. Manuel Goda va uning faoliyati 2. Ispaniyadagi 1, 2, 3, 4 va 5 inqiloblar. "Kadis konstitutsiyasi"ning qabul qilinishi. "El - Pardo pakti". 3. Ispaniya I jahon urushi yillarida.	2	2	6
10.	Portugaliya yangi davrda: tarixiy rivojlanishning asosiy voqealari va jarayonlari.	1. Portugaliya XVII – XX asrlarda. Markiz Pombalaning faoliyati va amalga oshirgan islohotlar. 2. Monarxiya va ikki partiyali sistema. Rejenerados (Uyg'onish) va Taraqqiyot partiyasi. 3.Portugaliyaning I jahon urushidagi ishtiroki.	2	2	6
11.	AQSh yangi davrda: tarixiy rivojlanishning asosiy voqealari va jarayonlari.	1. Ingliz mustamlakalaridagimilliy ozodlik kurashi. AQShning tashkil topishi, davlat tuzumi va ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi. 2. AQSHda ikki partiyali tizimning shakllanishi. Fuqorolar urushi. 1861-1865-yillar. 3. AQShning tashqi siyosati. AQSh I jahon urushi yillarida.	2	2	6
12.	Lotin Amerikasiyangi davrda: tarixiy rivojlanishning asosiy voqealari va jarayonlari.	1. Lotin Amerikasida mustamlakalarni ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy ahvoli. 2. Lotin Amerikasida milliy davlatlarning vujudga kelishi. 3. Markaziy Amerika mamlakatlari XIX asr oxiri, XX asr boshida. Lotin Amerikasidagi milliy ozodlik xarakatlari. 4. Milliy mustaqil davlatlarning vujudga kelishi. LotinAmerikasi mamlakatlari I jahon urushi yillarida.	2	2	6
13.	Niderlandiya yangi davrda: tarixiy rivojlanishning asosiy	1. XVII – XIX asrlarda Niderlandlarning ijtimoiy - iqtisodiy, siyosiy va madaniy rivojlanishi. Niderlandlar Napoleon urushlari yillarida.	2	2	6

	voqealari va jarayonlari.	Bataviya Respublikasining tashkil topishi. 2. XIX asrning oxiri, XX asr boshida Niderlandiya. 3. Niderlandlar Birinchi jahon urushi yillarida.			
14.	Pol'sha yangi davrda: tarixiy rivojlanishning asosiy voqealari va jarayonlari.	1. Rech Pospolitayaning davlat tuzumi, aholisi, hududlari. Tadeush Kostyushko qo'zg'oloni. 2. 1847-1849-yillardagi Yevropa inqiloblari va pol'yak yerlaridagi ozodlik harakatining faollashuvi. 3. Pol'sha Birinchi jahon urushi yillarida.	2	2	6
15.	Rossiya yangi davrda: tarixiy rivojlanishning asosiy voqealari va jarayonlari.	1. XVII – XIX Rossiyaning ijtimoiy – iqtisodiy va siyosiy taraqqiyoti. Pyotr I va imperiyaga asos solinishi. 2. Rossiyada inqilobiy harakatlar va 1905-yil voqealari. Yaponiya - Rossiya urushi va uning oqibatlari. 3. Rossiya I jahon urushi yillarida.	2	2	6
16	Janubiy Sharqiy Yevropa xalqlari yangi davrda: tarixiy rivojlanishning asosiy voqealari va jarayonlari.	1. XVII asrning ikkinchi yarmi, XX asrning boshlarida Janubiy-Sharqiy Yevropa va Usmoniylar imperiyasi 2. Slavyanlarning milliy uyg'onishi va millliy ozodlik kurashi. Dunay knyazliklari. Yunoniston Usmoniylar imperiyasi tarkibida. 3. 1875-1878-yillardagi sharqiy inqiroz. Janubiy-Sharqiy Yevropa xalqlari XIX asrning oxiri, XX asr boshida ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy va madaniy rivojlanish. 4. Bolqon urushlari.(1912-1913-yy). Janubiy-Sharqiy Yevropa Birinchi jahon urushi yillarida.	2	2	6
17	Shimoliy Yevropa mamlakatlari yangi davrda: tarixiy rivojlanishning asosiy voqealari va jarayonlari.	1. XVII- XIX asrlarda Shvetsiya va Daniya-Norvegiya qirolliklariningijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy rivojlanishi. 2. Rossiya – Shvetsiya urushi va uning oqibatlari. Shimoliy Yevropa mamlakatlarida siyosiy va ijtimoiy-iqtisodiy o'zgarishlar. 3. Shimoliy Yevropa 1815-1870-yillarda rivojlanishning asosiy bosqichlari va tendensiyalari. 4. Shimoliy Yevropa mamlakatlari XIX asrning oxiri, XX asr boshida. Daniya, Shvetsiya, Norvegiya, Finlyandiya. Skandinaviya davlatlari Birinchi jahon urushi yillarida.	2	2	6
18	18-mavzu. Yangi davrda Yevropa mamlakatlarining xalqaro munosabatlari.	1. Ilk yangi davrda Yevropada xalqaro vaziyat. O'ttiz yillik urush va Vestfaliya tizimi. XVII asrning ikkinchi yarmi – XVIII asrda xalqaro munosabatlarning asosiy masalalari. Kuchlar nisbatidagi o'zgarishlar. "Ispan merosi" uchun urush. 2.Shimoliy urush. "Avstriya merosi" uchun urush. Yetti yillik urush. Yevropa va Usmoniylar imperiyasi o'rtasidagi munosabatlar. Mustamlakachilik siyosati. Savdo urushlari. 3. AQShning tashkil topishi va Yevropa	2	2	6

		davlatlari. Fransiyada inqilob va xalqaro munosabatlar. Yevropa Napoleon urushlari yillarida. Vena kongressi va uning qarorlari XIX asrning 20-30 va 40-yillardagi inqilobiy va milliy-ozodlik harakatlarining xalqaro munosabatlarga ta'siri 4. XIX asrning 50-60-yillarida xalqaro munosabatlar. Mustamlakachilik siyosatining usullari va harakteridagi o'zgarishlar. Germaniyaning birlashishi Italiyaning birlashishi Fransiya-Prussiya urushi. XIX asrning oxirgi choragida xalqaro munosabatlar. Harbiy siyosiy guruhlarning (bloklarning) shakllanishi va ular o'rtasidagi kurash 5. AQSh, Germaniyaning mustamlakalar uchun kurashga qo'shilishi. XX asr boshida xalqaro munosabatlar. Rus-yapon urushi. Bolqon urushlari. Davlatlararo raqobatning keskinlashuvi. Birinchi jahon urushi			
		Jami soat	**36**	**36**	**108**

10. Talabalar bilimini baholash

Maksimal va saralash ballari	Ma'ruza mashg'ulotlarida 30 ball		Seminar mashg'ulotlarida 30 ball		jami	Yakuniy nazorat	Jami
	Oraliq nazoat uchun	Mustaqil ta'lim	Joriy nazorat uchun	Mustaqil ta'lim			
Maksimal bal 100%	15	15	15	15	60	40	100
Saralash bali 60%	Saralash bali 36 ball						
Nazoratni o'tkazish muddati va shakli	Fanning 70 foiz o'zlashtirilganda (og'zaki)		Seminar mashg'ulotlar davomida			YN jarayoni yozma og'zaki test shaklida o'tkaziladi	

Talabaning semestr davomida fan bo'yicha to'plagan umumiy bali har bir nazorat turidan belgilangan qoidalarga muvofiq quyidagi formula orqali hisoblanadi:

YaB=JN+ON+YaN

Bu yerda:

JN — joriy nazorat; ON — oraliq nazorat; YaN — yakuniy nazorat.

Eslatma: dars mashg'ultotlaridagi ishtiroki, joriy nazorat va oraliq nazoratlar uchun ajratilgan jami ballar (60 ball) ning kamida 60 foizi (36 ball)ni to'play olmagan talabaning yakuniy nazoratga kirishiga ruxsat berilmaydi.

11. Akademik talablar

O'qituvchi va talaba o'rtasidagi o'zaro munosabat samimiy va beg'araz bo'lishi lozim, talaba mustaqil bajargan topshiriqlarni belgilangan tartibda elektron pochta yoki o'quv platforma

orqalı yuboradi va javobni ham shu tartibda oladi. Belgilangan muddatda bajarilmagan topshiriqlar qayta qabul qilinmaydi. O'qituvchi talaba tomonidan bajarilgan topshiriqlarni antiplagiat dasturida tekshiradi, originallik darajasi 70 foizdan past bo'lgan ishlar baholash uchun qabul qilinmaydi. Talabaning bajargan topshirig'i 2 martagacha antiplagiat dasturida tekshirilishiga imkoniyat beriladi, natija talab darajasida bo'lmasa, ish qabul qilinmaydi.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i:	**F. Odilov**
Fakultet dekani:	**J. Xasanov**
Kafedra mudiri:	**X. Xodjamberdiyev**
Tuzuvchilar:	**A. Mirzayev**
	S. Sobirov